

SAK 5.17.2.2024

Uttale «Overgangsalder og arbeidsliv»

Forslagsstiller: Kvinnepolitisk utvalg FO Vestland

Forslag vedtak: Årsmøte FO Vestland vedtar uttalen «Overgangsalder og arbeidsliv»

Det skrives og snakkes mye om sykefravær generelt, og kvinners sykefravær spesielt. Men hva gjøres for å undersøke årsakene til sykefraværet? Og tilrettelegge for å forebygge fravær?

Dersom den komplekse årsakssammenhengen bak statistikken over kvinners sykefravær skal forstås, kan ikke kvinner behandles som «små menn». Medisinsk forskning har i hovedsak foregått på menn. Med «mannen som mal», har forskningen dannet grunnlag for utredninger, behandling og tiltak. Det betyr at dersom kvinners symptomer avviker, kan de ha helseplager som ikke blir oppdaget og ikke får adekvat behandling, og ikke får nødvendig helsehjelp til rett tid.

Det er overordnet store kunnskapshull når det kommer til kvinners helse, og behov for at det forskes spesifikt på kvinnehelse. Her må det offentlige sette av mer øremerkede midler til forskning på kvinnehelse.

Det vi vet er at kvinner avviker fra menn på noen områder; kvinner menstruerer, føder barn og alle kommer i overgangsalderen. Her er det hormonelle og fysiologiske signifikante forskjeller mellom kvinner og menn. Når det gjelder graviditet, er en i arbeidslivet pliktig til å tilrettelegge når arbeidstakere går igjennom et svangerskap. Hvorfor er ikke den samme type krav til tilrettelegging gjeldende når kvinner går igjennom overgangsalderen?

Graviditet er ikke en sykdom, men i mange tilfeller kan helsemessige forhold og komplikasjoner i løpet av svangerskapet, medføre behov for tilrettelegging på arbeidsplassen. Noen kvinner går igjennom overgangsalderen, eller menopause, uten nevneverdige plager. Men 1 av 3 kvinner har så mange plager knyttet til menopause at det er sterkt begrensende i hverdagen. 4 av 5 sover dårligere om nettene. Det er naturlig at dette påvirker den påfølgende dagen, og søvnproblemer over tid kan påvirke både fysisk og psykisk helse. Dette er bare ett av symptomene. En kan i overgangsalderen risikere å falle av karriereløpet, eller falle helt ut av arbeidslivet.

Tidligere har overgangsalder vært et tabu, og selv kvinner seg imellom har ikke snakket om dette temaet, men lidd seg igjennom i stillhet. Noen har trodd at de var alvorlig syke, at det var noe galt med dem. Mange har ikke visst hvorfor de fikk helseplager og hva disse skyltes.

Nå er det heldigvis mer fokus på menopause, både i media og på forskningsfeltet. En forskergruppe ved UiB fikk nylig 20 millioner fra Grieg Foundation, for å forskere på hvordan overgangsalder påvirker kvinner i arbeidslivet. Det kan ikke være opp til stiftelser alene å ta ansvar for et felt som gjelder om lag halvparten av den norske befolkningen, og arbeidstokken. I England har de innført begrepet «menopausevennlige» arbeidsplasser. Det er på høy tid at arbeidslivet tar høyde for den kvinnelige syklus og tilrettelegger.

Vi krever:

- Det offentlige må bevilge betydelig mer i øremerkede midler til forskning på kvinnehelse
- Helsemyndighetene bør starte arbeidet med å kartlegge hvordan arbeidsplasser kan gjøre menopausevennlige, og implementerer menopausevennlige arbeidsplasser
- Det offentlige, med kommuner, helseforetak, utdanningsinstitusjoner, er kvinnerike arbeidsplasser, og bør gå i front for å starte tilrettelegging på arbeidsplassen